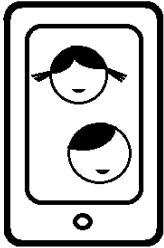

ŠIUOLAIKINĖS INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS – VAIKŲ BAUBAS AR DRAUGAS?

Lietuvos
mokslo
taryba

Tyrimą atlieka Vilniaus universiteto mokslininkai
www.mediavaikai.lt

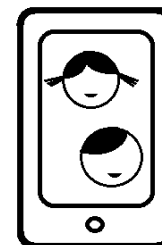
www.mediavaikai.lt

Apie ką ši paskaita-diskusija?

- IT prietaisai – TV, planšetės, kompiuteriai, išmanieji telefonai, žaidimų konsolės, ...
- Kiek ir kaip dažnai?
- Nuo kokio amžiaus?
- Mokslu ir praktika grįsti pastebėjimai
- Šiuo metu atliekamo tyrimo preliminarūs rezultatai
- **Šiuolaikinės informacinės technologijos ir mažų vaikų sveikata**
- Projektą remia Lietuvos mokslo taryba (GER-006/2017)
- www.mediavaikai.lt

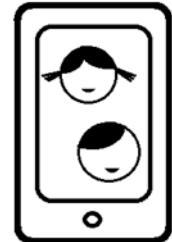
Tyrėjų komanda

- VU FSF Psichologinio konsultavimo ir mokymų centro mokslo darbuotojai, psichologai ir gydytojai
- Dr. Roma Jusienė
  - VU FSF Bendrosios psichologijos katedros profesorė
- Dr. Ilona Laurinaitytė
  - VU FSF Bendrosios psichologijos katedros docentė
- Dr. Rūta Praninskienė
  - VU MF lektorė, „Santaros“ Vaikų ligoninės Neurologijos skyriaus vedėja
- Dr. Lauryna Rakickienė
  - VU FSF Bendrosios psichologijos katedros lektorė
- Dr. Vaidotas Urbonas
  - VU MF docentas, „Santaros“ Vaikų ligoninės vyr.gydytojas

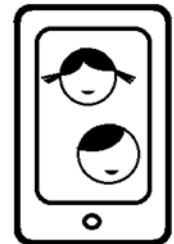
Tyrėjų komanda

- VU FSF Psichologinio konsultavimo ir mokymų centro specialistai, jaunieji tyrėjai, studentai
- Edita Baukienė
  - Psichologijos doktorantė
- Simonas Berenis
  - Sveikatos psichologijos magistrantas
- Alina Pajėdienė
  - Klinikinės psichologijos magistrantė, PKMC specialistė
- Lina Petronytė
  - Medicinos rezidentė, gydytoja
- Laura Vitkė
  - Edukacinės ir vaiko psichologijos magistrantė, PKMC specialistė
- Pakeliui – keletas psichologijos studentų

IT – baubas, nes...

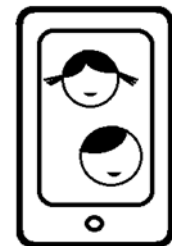
- Trikdomas vaikų miegas:
    - Miego trukmė mažėja
    - Užmigimo laikas ilgėja
    - Atsiranda daugiau miego sunkumų
  - Vaikai turi viršsvorio:
    - Mažesnis fizinis aktyvumas
    - Dar labiau mažėja savireguliacija?
    - Bendrai mažesnis atsispyrimas pagundoms
- Viena iš teorijų: eksternališkumas*

IT – baubas, nes...

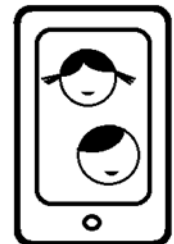
- Prastėja emocijų ir elgesio bei dėmesio reguliacija
- Poveikis pažintiniams gebėjimams?
- Judesių koordinacijai, motorikai?
- Susigaudymui, analizavimui?
- *Dažniausiai tiriama jau mokyklinio amžiaus vaikai*
- *Neatsižvelgiama į pasyvų (ne tik aktyvų)*

IT naudojimą

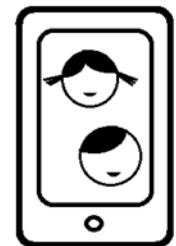
IT - draugas, nes...

- Toks įprastas, neišvengiamas, labai reikalingas
- Labai diegiamas ugdymo procese
- Palengvina daugelį dalykų?

Preliminarūs tyrimo rezultatai

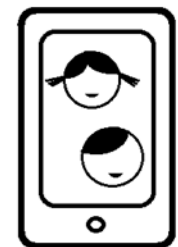
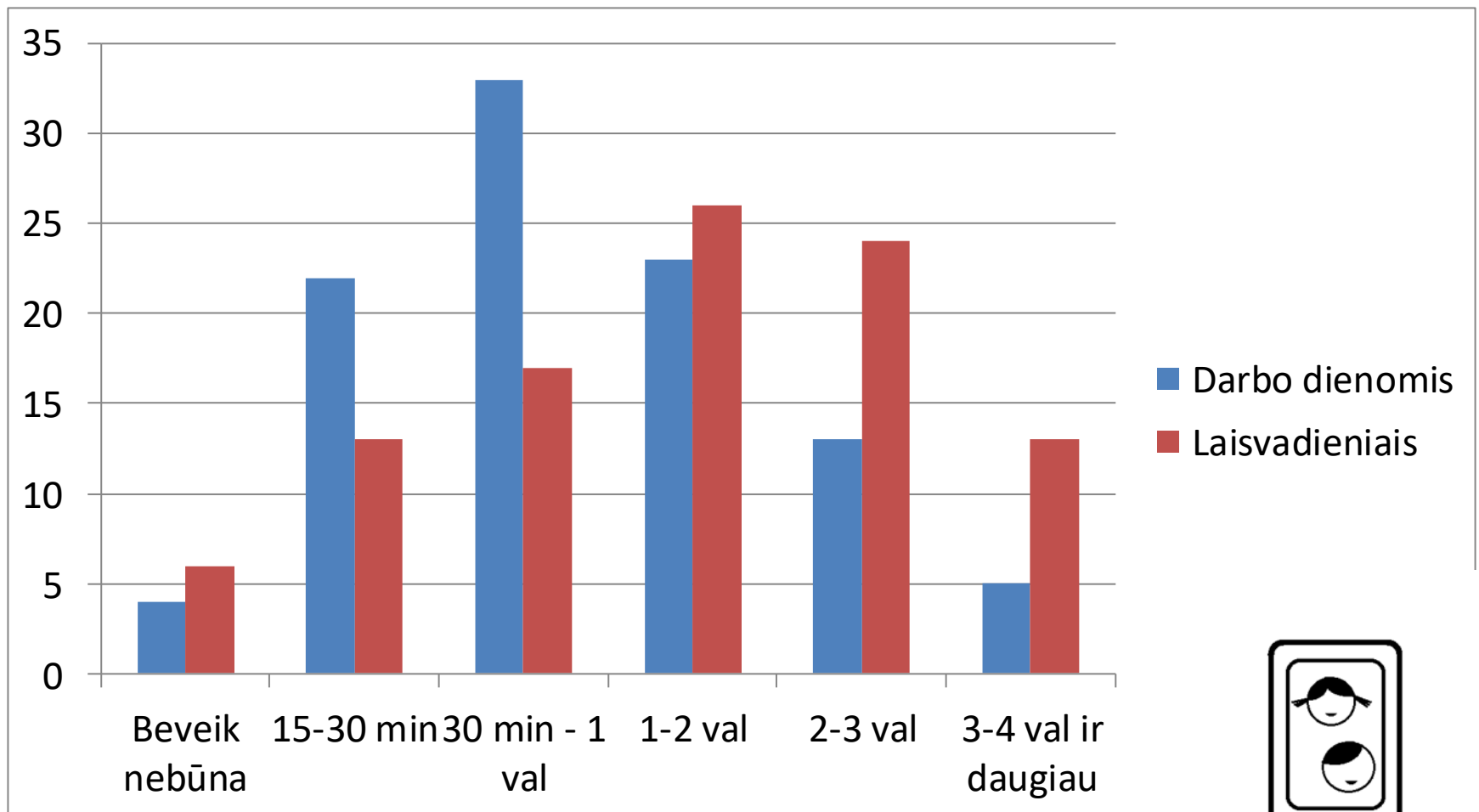
- Apie 220 vaikų nuo 1,5 iki 5 metų amžiaus
- Koks procentas vaikų naudojami IT prietaisais?
- Kiek laiko vaikai būna prie ekranų?
- Kaip tai siejasi su jų elgesio ir emocijų sunkumais?
- Miegu?
- Fizinė sveikata?
- Ką tėvai mano apie IT naudojimą?
- Kiek patys tėvai būna prie ekranų, kai juos mato vaikai?

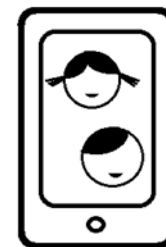
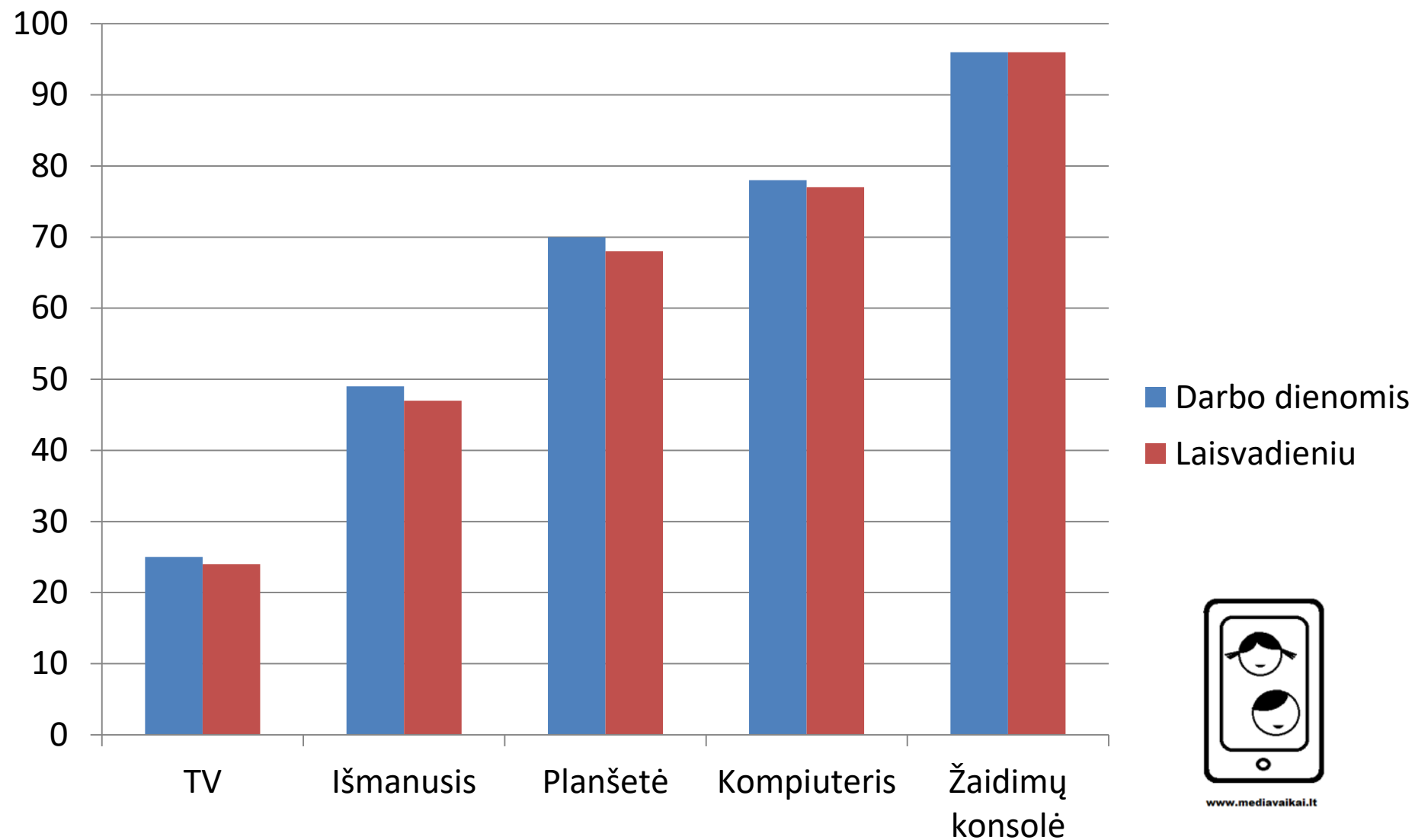
Preliminarūs tyrimo rezultātai

Kiek laiko vaikai būna priekš ekrānu?

Preliminarūs tyrimo rezultatai

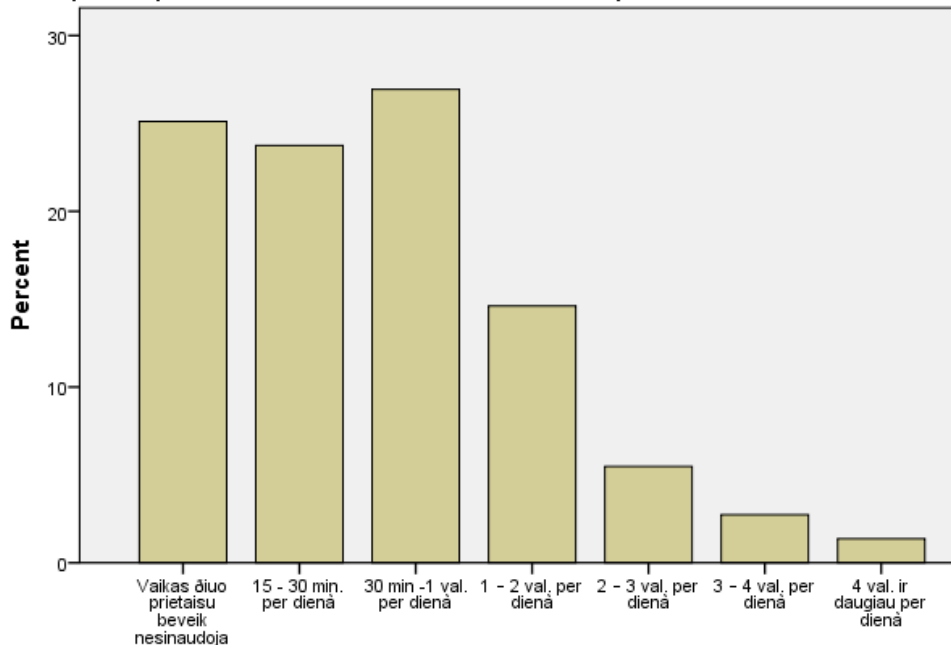
Kiek mažų vaikų (proc.) **nesinaudoja** šiais IT prietaisais?

Preliminarūs tyrimo rezultatai

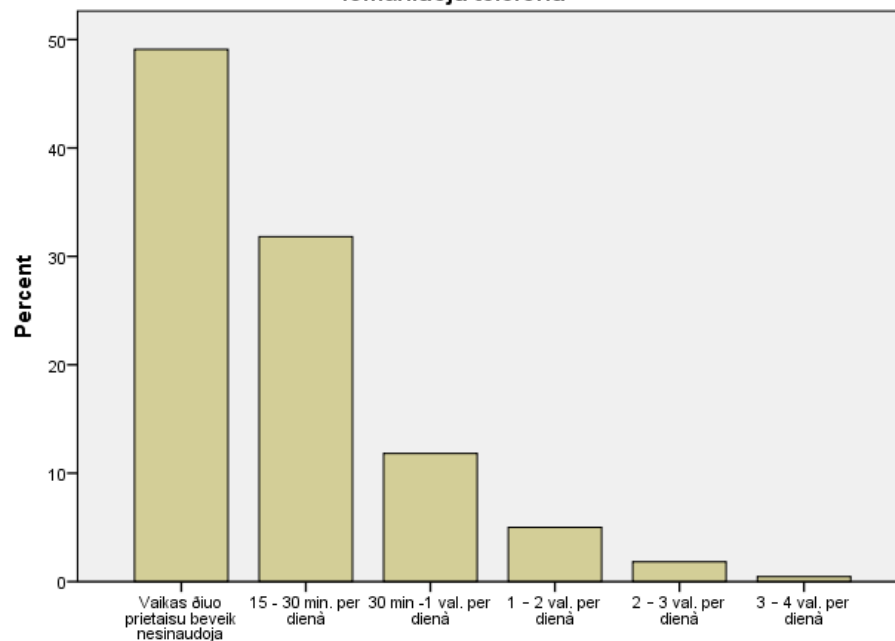
Kokiais IT prietaisais ir kaip ilgai naudojasi maži vaikai?

K4. Pažymėkite, kiek vidutiniškai laiko per dieną DARBO DIENOMIS vaikas praleidžia naudodamasis kiekvienu iš šių IT prietaisų? Televizoriumi

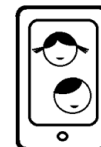

K4. Pažymėkite, kiek vidutiniškai laiko per dieną DARBO DIENOMIS vaikas praleidžia naudodamasis kiekvienu iš šių IT prietaisų? Televizoriumi

lōmaniuoju telefonu

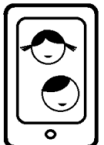
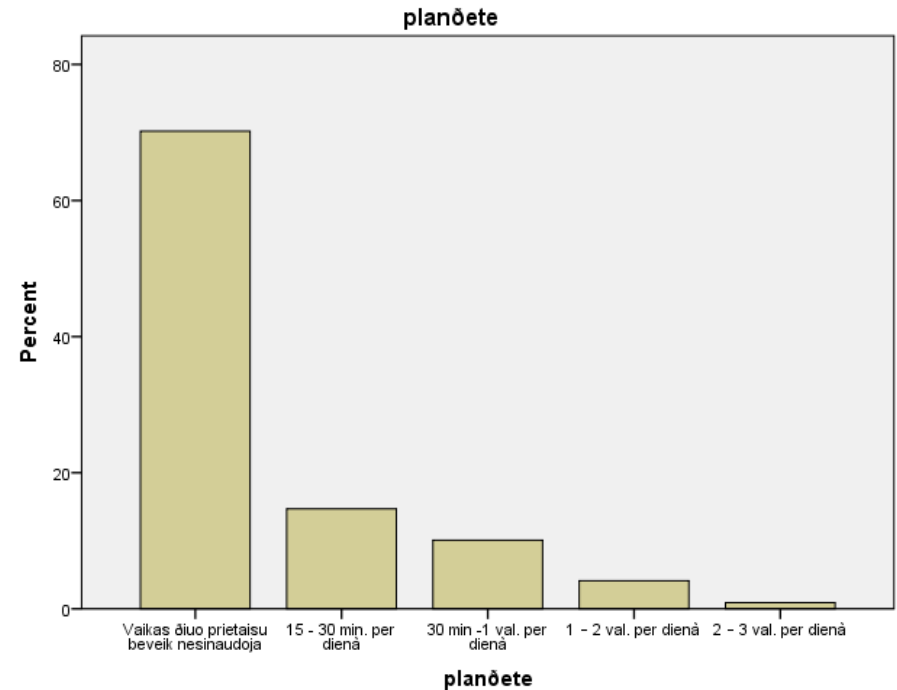
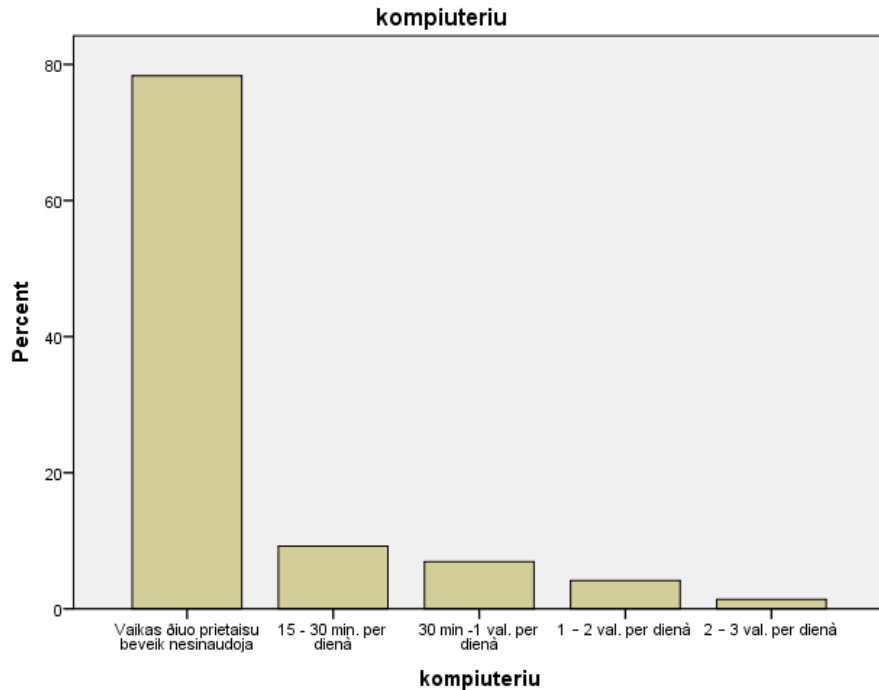

lōmaniuoju telefonu

Preliminarūs tyrimo rezultatai

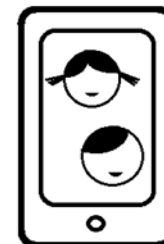
Kokiais IT prietaisais ir kaip ilgai naudojami maži vaikai?

Preliminarūs tyrimo rezultatai

Ryšys su elgesio ir emocijų sunkumais?

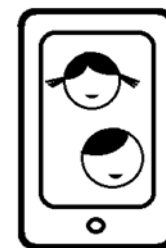
- Vaikų **buvimas prie ekrano** tiesiogiai nesusijęs su elgesio ar emociniais sunkumais, išskyrus **streso skalę**
- Tačiau: vaikai, kurie būna **prie ekranų darbo dienomis 3-4 val. ir daugiau, labai nerimastingi!**
- *2-3 balai vs. 5 balai*
- Be to, **labiau užsisklendę**, atsiriboję vaikai daugiau naudojami **išmaniuoju telefonu**
- Be to, kuo daugiau vaikai turi elgesio ir emocijų sunkumų:
  - Naudojami IT prietaisais neatsiklausę
  - Su vaikais sunku susitarti dėl IT prietaisų
  - Jie labai neigiamai reaguoja, jeigu neleidžiama

Preliminarūs tyrimo rezultatai

Ryšys su elgesio ir emocijų sunkumais?

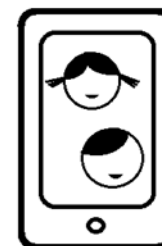
- Dėmesio sunkumų turintys vaikai gauna IT naudotis kaip „prizą“, paskatinimą
- Be to, kai reikia pabūti ramiai viešoje vietoje
- Nerimastingiems ir emocingiems bei prislėgtiems vaikams tėvai IT duoda pralinksminimui, nuraminimui
- Jeigu šeimoje nėra TV taisyklių, vaikai turi labai daug emocijų reguliavimo problemų
- Nerimastingų ir užsisklendusių vaikų tėvai mano, kad IT turi teigiamos įtakos kalbos raidai bei loginiam mąstymui!

Preliminarūs tyrimo rezultatai

Fizinė sveikata?

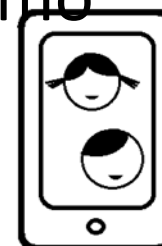
- Kuo vaikai daugiau laiko prie ekranų, tuo daugiau šių simptomų:
  - Pykinimas
  - Vidurių užkietėjimas
  - Pilvo skausmai!
- 50 proc. Vaikų valgo su IT prietaisu:
  - Dažniau vemia ir atpylinėja
  - Viduriuoja
- 10 proc. Tuština su IT prietaisu:
  - Nevalgūs
  - Priešinasi guldomi
  - Priešinasi sodinami ant puoduko
  - Daugiau somatinių skundų, pvz. Sunkiai tuština, viduriuoja

Preliminarūs tyrimo rezultatai

Miegas? Pasyvus naudojimas?

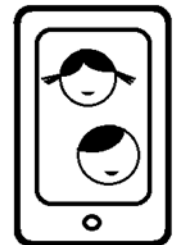
- Kuo vaikai ilgiau būna prie ekranų, tuo trumpesnė miego trukmė
- 40 proc. vaikų poilsio zonoje yra IT prietaisas
- Kiek IT prietaisais naudojasi tėvai?
- Daugiau prie TV – mažesnio išsilavinimo tėvai; jų vaikai turi daugiau problemų, jiems dažniau skauda pilvus
- Daugiau prie kompiuterių – didesnio išsilavinimo tėvai, bet jie ir daugiau užsiima su vaikais...

Savireguliacija

- O kaip objektyvūs (ne tik subjektyvūs) rezultatai?
- *Po metų*
- Kol kas: kuo vaikai 2-3 metų amžiaus buvo daugiau prie ekranų, tuo 4 metų amžiaus mažesnis gebėjimas atsispirti pagundai...
- O kaip dėmesingumas, planavimas, elgesio reguliavimas, vadinamosios vykdomosios funkcijos, pažintiniai procesai?

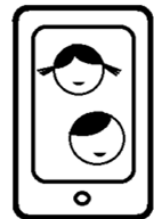

Dėkojame už dėmesį

Lietuvos
mokslo
taryba

Tyrimą atlieka Vilniaus universiteto mokslininkai
www.mediavaikai.lt

www.mediavaikai.lt